

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quænam sint draconis capita septem, cornua decem, & septem diademata? Habens capita septem, & cornua decem, & in capitibus eius diademata septem. Sectio X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Quænam sint draconis capita septem, cornua decem, & septem diademata?

Habens capita septem, & cornua decem, & in capitibus eius diademata septem.

SECTIO X.

IN numero cornuum, & capitum consentit cum hoc dracone bestia, quæ capite sequenti apparuit, habens nimirum capita 7. & cornua decem. Verum distinet in diadematum numero. Apparuit enim habens super cornua decem diademata, cum hoc loco draco 7. tantum gerens diademata apparuerit: & quanquam dici facile posset non eandem esse bestiam sequentis capitum cum dracone huius: itaque draconem istum Demonem, bestiam Antichristum designare: quia tamen eodem recidit utraque visio, siue de Damone, siue de Antichristo accipiatur, cõsilianda est ex 7. Danielis: quo loco Propheta vidit quartam quandam bestiam terribilem, atque mirabilem, & fortem nimis, dentes habentem ferreos, & cornua decem, de quibus decem cornibus tria euulsa sunt. Porro cornua decem (inquit, Angelus Danieli) *Decem Reges erunt: & alius consurget post eos, & ipse potentior erit prioribus, & tres reges humiliabit.* Quibus verbis significauit Angelus Antichristi tempore decem Reges imperium totius orbis habituros, ex iisque tres ab Antichristo trucidandos, septem reliquos illi sponte tanquam supremo Monarchæ parituros. Itaque primum erunt cornua decem, & diademata decem, hoc est, decem Reges: sed postea septem tantum cornua erunt, & septem diademata propter illos tres Reges interfectos. Atque hanc ob causam hoc capite decem cornua, & septem diademata: capite autem sequenti decem diademata, & apud Daniele decem cornua memorantur. Verum hæc omnia fusius c. seq. differenda prætermittimus.

Porro quanquam eam, quam tradidimus expositionem germanam, ac literalem putemus: illa verò, quam interpretes communiter hoc loco afferunt, mysticam: & nequaquam literæ congruentem, ut capite sequenti fusius ostendemus: ne quis tamen, quæ communiter ab interpretibus dicuntur, in his nostris comment. desideret, eorum quoque explanationem commemorandam, & illustrandam putauimus, disturi plura de sensu literali ad cap. 33. ut paulò ante promissimus. Igitur Haymo existimat idem per 7. capita, & per septem diademata significari, videlicet omnem huius seculi potentatum, qui Damoni adhæret, & per fraudem, ac dolum contra septem Ecclesias, & contra septiformem spiritum dimicat. Richard. videt septem capita septem capitalium vitiorum septiformem tentationem, & cornua decem furorem impiorum Principum decalogum impugnantium, septem diademata de subuersis per septiformem tentationem vniuersalem victoriam interpretatur, cum quibus ferè reliqui interpretes cõsentiunt. Hugo tamen Card. vult 7. capita esse vniuersitatem malorum, decem cornua diuitias, potentiamque seculari: quæ cornua quidem dicantur, quia per illa homines extolluntur: decem autem, quia iis decalogus impugnatur: vel certè 7. capita esse septem capitalia vitia, decem cornua vniuersitatem malorum principum, 7. diademata victorias, quæ à Demone reportantur in septem vitii capitalibus: quæ expositiones eodem ferè cum superioribus recidunt, & à nobis deinceps magis explicanda sunt.

Illud igitur primum querat aliquis, cur septem capitalia vitia septem Draconis capitibus cõferantur? Pro cuius rei intelligentia sciendum dracones appellari illos

k x iij.

I.

Draco iste cum bestia sequentis c. in quo differunt, & cõsentiunt. Dan. 7. 24.

Orbis imperium quot Reges habuit tempore Antichristi.

II.

Haymo. Per septem capita, & diademata quid communiter intellegant interpretes. Rich. Viß. Hug. Card.

Septem capitalia vitia cur per 7. draconis capita designentur.

III.

serpentes, qui diurnitate temporis in grandē magnitudinem excreuerunt: quo fit, vt capita draconis sola magnitudine, & mole à serpentium capitibus diffideat. Quare merito 7. capitalia vitia per 7. draconis capita exprimuntur: quia sæpe lethifera sunt, eo quod sinimus ea siue consuetudine, siue natura: corruptela in insolitā exercecere magnitudinē, ita vt quæ antea serpentes videbantur, iam nunc immanes quidam, & immensi dracones existant: quod malum, ne accidat curandum est, vt serpentum capita dum parua sunt quàm primùm conterantur: eam enim ob causam Regius vates Pl. 136. beatum illum pronunciauit, qui Babylonis paruulos ad petram allideret. *Falsa*, inquit, *Babylonis miser a: beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti nobis. Beatus, qui cenebit, & allidet paruulos nostros* (sic enim

Psal. 136. 8.

D. Hieron.

D. Aug. 8.

Cogitationes

prauæ ad pe-

tram Christi

allidenda.

Cant. 2.

Earundem

initia ampu-

tanda.

Eccles. 19. 1.

D. Gregor.

1. Cor. 10. 71.

Exod. 32. 6.

legendum est, non suos) ad *Requam*. In quem locum D. Hieron. Paruuli, inquit, dicuntur cogitationes, ac si diceret: Vidi mulierem, concupiui eā nisi statim abscidero concupiscentiam illam, & allidero ad petram, dum parua est concupiscentia, non potest postea abscindi, quando creuerit. Beatus ergo qui statim abscindit, & allidit ad petram, hoc est, Christum. Cui expositioni cōcinit D. Aug. in cōm. eius loci. Qui sunt paruuli Babylonis: nascentes malæ cupiditates. Ne igitur cupiditas nequam prauæ consuetudinis robur accipiat, cum paruula est, allide illam: sed times, ne allisa non moriatur, ad petram allide, quæ est Christus. Eandem ob causam Cant. 2. iubentur capi vulpes paruulæ, quæ demolitūr vineas: dum enim paruulæ sunt malæ cogitationes, & istæ quasi fraudulentæ vulpeculæ facile capi possunt: at si adoleuerint, venatorum manus effugient, & maximū vineis detrimētum afferent. Verissimū est enim illud, quod dicitur Eccl. 19. *Qui spernit modicā, paruum afferent*. Verissimū est enim illud, quod dicitur Eccl. 19. *Qui spernit modicā, paruum afferent*. quo testimonio ad idem confirmandum vtitur D. Greg. lib. 10. Mor. c. 14. Dum, inquit, lingua otiosa verba moderari negligit, audax ad noxiā prorum-pit: & cum mens subigere delectationē carnis tenet, plerumque ad perfidiam vōraginem ruit. Vnde Paulus 1. Cor. 10. vt imminetia mala compesceret, dixit: *Neque idololatra efficiamini, sicut quidā ex ipsis: quemadmodum scriptum est: Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere*. Elus enim, potusq; ad lusum impulit, lusum ad idololatriam traxit. Vbi cernis ex paruis initis idololatriam irrepere, & propterea dixisse Paulum: *ne idololatra efficiamini*, videlicet negligendo peccata minora.

VI.

Hebr. 12. 14.

Dissen-

sionum

initia

rescanda.

Idcirco etiam Apostolus volens pacem commendare fidelibus, & omnem grauium dissensionum occasionem tollere, ipsa prima dissensionis initia, & radicem amputauit, cum dixit: *Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum: contemplantēs, ne quis desit gratiæ Dei: ne qua radix amaritudinis sursum germinans impediāt, & per illam inquinentur multi*. Vbi aduerte Apostolum ipsa odij, & amaritudinis in alterum initia radicem appellasse, quia nisi statim auellatur immensam odiorum syluam germinabit: quemadmodum verbis sequentibus explicauit, sur-

Deut. 29. 18.

Ody in-

itium

vos

radix

germinans

fel

& amaritudinem:

quem locum alij ex

Hebræo ita transferūt:

radix germi-

nans venenū-

co ros, quod significat caput, deriuatur ros, quod plerique vertunt venenū, veluti

Psal. 69. 22.

Deut. 32. 13.

Peccati en-

iusus initium

caput aspidū.

videtur autem Paulus alluisse ad locum illum Deut. 29. *Ne sit inter vos radix germinans fel & amaritudinem*: quem locum alij ex Hebræo ita transferūt: *Ne forte sit in vobis radix fructificans venenum, & absinthium*. Etenim à nomine Hebraico ros, quod significat caput, deriuatur ros, quod plerique vertunt venenū, veluti Psal. 69. 22. *Dederunt in escam meam fel, alij, venenum*. Nec desunt, qui existiment nomen ros, significare caput cuiusuis rei venenatæ, præcipuè verò aspidis: quoniam Deut. 32. vbi nos habemus: *Venenum aspidum insanabile, est Hebraicè, rospetanim, id est, caput aspidum*. Ex quo iam colliges cuiusuis peccati initium esse velut caput aspidis, quæ morsum habet maximè lethiferum, etsi cum voluptate interimit: sic enim peccatum cum voluptate, & delectatione mortem animæ infert. Denique quemadmodum ex pilis in aquam iniectis oriuntur colubri, vt experimento est com-

peritum: ita ex minutissimis, & subtilissimis cogitationibus se penumero peccatorum ingente, colubri ortum habent: idcirco enim peccatum colubro confertur Eccl. 21. Quasi a facie colubri surge peccata: & si accesseris ad illa suscipiente. Rectè autem non resistèdum: sed fugiendū admonet: quoniam sunt quædam peccatorū genera, quæ fugiendū potissimū vincitur, cuiusmodi sunt peccata carnis: vnde Paulus 1. Cor. 6. dixit: Fugite fornicationē. Et Angeli volentes Loth ex ciuitate illa infami omnium libidinum officina eripere monuerunt, vt fugeret, Gen. 19. Salus animæ tuæ: noli respicere post te: & tuū, nec stes in omni circa regione: sed in mōte saluū te fac: quib. verbis monuerunt à peccato carnis lōgè esse fugiendū, & omnē omnino occasionē euitādā: idcirco enim dixerūt: Nec stes in omni circa regione. Quod verò sequitur: si accesseris ad illa, suscipiet te, hūc sēsū habet. Si suggestiones diaboli admisseris, nec statim compresseris, suscipiet te tāquā pradā, hoc est, instar draconū deuorabūt, & in inferni barathrū præcipitè dābūt. Nā pro eo quod nos habemus, suscipiet te, Græcè est *ἡ ἐταυ*, id est, mordebit. Interpres autē vulgar' videtur legisse, *δέταυ*, hoc est, suscipiet: sed, mordebit, legit noua editio 70. interp. correctā de mādato Xisti V. Pōt. Max. Itaq; cernis in verbo *mordedi* indicari serpētinā peccati naturā, quippe cū accedētes deglutire, ac deuorare soleat, nisi statim initio, dum paruus est serpens, opprimatur.

Secundō. Comparantur 7. capitalia vitia 7. draconis capitibus: quoniam draco cristā capite gestare dicitur: omnia autem peccata quandā superbix cristam gerunt. Etenim, vt est Theologorū sententia, in omni lethali crimine cernitur ratio quandā superbix, quatenus peccator transgrediendo legē seipsum quodammodo Deo præfert. Vnde D. Aug. lib. de nat. & gratia docet sine superbix appellatione nullum peccatum inueniri: & Prosper lib. de vit. cōtēpl. nullum pecc. sine superbix esse posse. Id quod D. Tho. 2. 2. q. 162. art. 2. interpretatur accipiendum esse, nō quidē de superbix. vt est speciale peccatum, hoc est, appetitus inordinatus propria excellentia: sed de superbix sub generali ratione sumpta, secundum quandam redundantiam quam habet in alia peccata, & hoc dupliciter: vno modo per se, quatenus reliqua peccata ordinantur ad finem superbix, quæ est propria excellentia: altero modo indirectè, & quasi per accidens, nimirum remouendo prohibens, quatenus homo per superbiam contemnit diuinam legem, per quā à peccando prohibetur, iuxta illud Hier. 2. Cōfregisti iugū, rupisti vincula, dixisti: Non seruiam. Omnia igitur peccata cristata sunt instar draconum, cristamque præferunt arrogantix, & superbix, atque adeo merito per septem draconis capita, qui numerus vniuersitatem continet, exprimuntur. Denique comparantur septem draconis capitibus septem vitia capitalia, quia sunt initia, & veluti capita reliquorum.

Quod spectat ad septem diademata, illis vt iam diximus, significatur hæc septē capitalia vitia in mundo regnare, & propterea instar Principum regales coronas in capite gestare, iuxta illud Rom. 5. *Pbi abūdauit delictū, superabūdauit & gratia: vt sciscus regnauit peccatum in mortem: ita & gratia regnet per iusticiam in vitam æternam per Iesum Christum Dominum nostrum: cui imperio, siue tyrannidi, vt se fideles subtraherent monuit Apostolus Rom. 6. Non ergo regnes peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatu concupiscentiæ eius. Quem locum sic exponit D. Hier. In corpore mortali viuite, vt immortales. Quo modō autem regnet peccatum in corpore, exposuit, cum subiunxit: vt obediatu concupiscentiæ eius, hoc est, per obedientiam, & consensum. Et D. Greg. li. 14. Mor. c. 9. expendens verbum illud regnet, Non dixit, inquit, non sit, sed: non regnet: quia non esse non potest: regnare autem in cordibus bonorum non potest. Eodē modo interpretatur D. Anselm. Est autem iuxta hanc expositionem, quemadmodum docuit D. Thom. per peccatum fomes peccati intelligendus, qui in homi-*

Eccl. 21. 2.
Carnis peccata vincuntur supra.
1. Cor. 6. 14.
Gen. 19. 17.

Septuag.

V.
Draco capite gestat cristam.

D. Aug. Prosper.
D. Thom.

Superbia ratio in omni peccato quomodo inueniatur.
Hier. 2. 20.
7. Capitalia vitia initia reliquorum.

Regnant in mundo.
Rom. 5. 20.
Rom. 6. 2.
D. Hieron.
Peccatorum tyrannidi nos subtrahere debemus.
D. Greg.
D. Anselm.
D. Thom.
Fomes peccati potest non regnare, non tamen non esse in homine.

ne nō esse nō potest, sed potest tamē non regnare. Explicauit etiā Apostolus quid

esset peccatū in nobis regnare, dū subiūxit: *Sed neq; exhibeatis mēbra vestra arma iniquitatis peccato.* Mēbra enim nostra *arma* vocat, quia illis vel sub iustitiā, vel sub peccati vexillis militamus: quare qui mēbris suis ad peccatū abutitur, subditū se peccati cōfiteatur: siquidē arma sumit pro sui Principis, hoc est peccati cui seruit, defensione. Quā ob rē dixit Christus: *omnis qui facit peccatū, seruus est peccati:* quō eodē spectat illud Ro. 7. *Ego autē carnalis sum, venūdatus sub peccato:* vbi Paulus sub infirmorū persona ait se seruū peccati effectū, & sub peccato venūdātū, hoc est, in peccati potestate libidinis, & cōcupiscentiā pretio redactū. Theod. eleganter obleruauit regnū eo differre à tyrannide, quōd tyrannis existat inuitis subditis, regnum autē volentibus illis, quibus imperatur: quare suaderi à Paulo, ne potestati, & impetio peccati vltro nos subiiciamus, hoc est, ne vllō modo assentiamur. Quare nō dictū esse: *Ne tyrannide in vos exerceat peccatū, sed: Ne regnet:* indignū enim est alicquē vltro se peccato subiicere. Hoc videlicet est illud sceptrū tyrānicū, quod Christū superal-

Iean. 8. 34.
Rom. 7. 14.

Theodoret.

Peccato vltro
subiici indig-
num.

Esai. 9. 4.

4. Reg. 19.

D. Hieron.

Sceptrum
demoni sa-
peratū Chri-
sti.

Iudic. 7.

D. Hieron.

Peccator du-
plex soluit
tributum.

VII.

Christi &
diaboli pul-
chra antithe-
sis.

Matth. 11.

Psal. 22. 4.

Psal. 44. 4.

Cyrril. Alex.

Affectibus

suis peccato-

res verberat

demon.

Iob. 41.

Rom. 6. 23.

D. Thom.

Militibus suis

quod sit, en-

sum soluat

annon.

te cecinit Esai. c. 9. *Iugū oneris eius, & virgā humeri eius, & sceptrū exactoris eius supra-*
si, sicut in die Madian. Quo loco sermo est de Sennacherib Rege Assyriorū, qui iniusta tributa ab Hebræis exigebat, quæ tamen Deus fregit, vt refertur 4. Reg. 19. Verū D. Hier. de Christi victoria interpret. hoc sensu. Tu Domine Saluator iugū oneris eius, hoc est, Diaboli, qui grauissimo seruitutis iugo colla omnū deprimebat, & virgā, qua percutiebat vniuersos, & peccata sibi quasi quoddā tributū reddere cōpellebat, detraxisti de humeris eorū, & tibi liberatos seruire fecisti absque vllō exercitu, & absque effusione sanguinis, sicut quōdā sub Gedeone populo Israēlitico de Madianitis victoriā præbuiisti. In quē locum primo est obleruandum Dæmonem appellari *exactorem*, id est, exigentem tributa duabus potissimum de causis. Prima redditur à D. Hier. quia peccata quali quoddā tributum reddere cōpellit. Secunda est, quia post peccatum susceptum debitas pœnas exigit, tum in hac vita tum in alia apud inferos: quo fit, vt omnis peccator sit dæmoni tributarius, eique duplex tributum soluat, ipsum nimirum peccatū, & peccati supplicia. Secundō est aduertendum diabolus habere iugum, virgam, & sceptrum. Etenim iugo premit, virga percutit, sceptro tyrannicē imperat. Quam ob rē peccator dæmoni arat, & serit, cum iugum eius peccando admittit, seruitutem grauissimam patitur, cum virga percutitur, sub eius vexillis militat, cum sceptrum eius recognoscit. E contrario Christus iugū etiam habet, virgā, & sceptrum, sed iugū suauē. Mat. 11. *virgam, quæ consolatur.* Psal. 22. *Virga tua, & baculum tuus ipsa me consolata sunt:* sceptrum plenum mansuetudinis, & clementiæ. Psal. 44. *specie tua, & pulchritudine, tua intende, proffere procede, & regna propter mansuetudinē.* Tertio obleruandum ex Cyrril. Alex. li. 1. in Esai. *virgā, qua dæmon peccatores verberat, esse suos ipsorum affectus, & passiones. Coercet, inquit, nos, eoque ad suam voluntatem sceleratam, ac nefarium agmen demoniorum eorumque antestegnanus Satanæ affectuum dynastia, atque imperso seu virga propemodum verberans.* Ex quo colligimus quēlibet inordinatum affectum, iuxta Cyrrilli sententiā esse veluti quandā virgā, qua nos diabolus tanquā sua mancipia assidue verberat quare ne ab eo vapulemus, necesse esse, vt huiusmodi virgas frāgamus, quod per mortificationē, & macerationē carnis efficitur. Denique. Quomā Diabolus Rex est, siue Tyrānus super omnēs filios superbiæ, quē admodum dicitur Iob 41. sub cuius nimirū signis militāt peccatores: idcirco Dæmonem stipendiū peccatoribus tanquā militibus suis soluere habes Rom. 6. *stipendia peccati mors:* vbi aduertit D. Tho. stipendia mercedē esse militū: & quoniam peccatores peccato militāt, membra sua exhibentes arma peccato, vt pauld ante dictum

dictum fuerat, idcirco mortem appellari stipendium peccati, quam videlicet retribuit sibi seruientibus. Aduertendū est autem pro stipendijs esse Græcè ὀψωνία: olim enim solis obsonijs contenti erant milites: quare eleganter Paulus mortem peccati obsonium appellauit: siquidem homines leuissimis de caulis, & propter obsonium quoddam, victumque voluptatis abiectionissimum peccata suscipiunt, mortemque animi, & corporis, imo & secundam mortem apud inferos incurrunt. Itaque cum obsonium dari soleat ad vitam sustentandam, peccatum pro obsonio dat mortem ipsam, & interitum sempiternum.

Postremò, quod spectat ad decem cornua, decem machinas significant, quibus dæmon decem decalogi præcepta expugnat, & quasi taurus ventilat: ad singula enim præcepta aggredienda peculiaria tentamenta adhibet. Idem figuratè fuit expressum in decem millis armigeris Ioab, qui Absalonem interfecerunt pendentem è quercu, vt refertur 2. Reg. 18. Tulit Ioab tres lanceas in manus sua, & infixit eas in corde Absalon: & inquit, adhuc palpitaret hærens in quercu, cucurrerunt decem iuvenes armigeri Ioab, & percutientes interfecerunt eum. Et tulerunt Absalon, & proiecerunt eum in saltu in foueam grandem, & cõportauerunt super eum aceruum lapidum magnum nimis. Absalon peccator è significat, qui per capillos, id est, cogitationes suas ex quereu terrenarum rerum suspèditur: tribus læcis cor eius à Ioab confoditur, id est, à dæmone triplici peccato cogitationis, oris, & operis interimitur: deinde accurrunt decem armigeri Ioab, id est, decem dæmonis impugnationes aduersus omnia præcepta decalogi: quod uis enim peccatum lethale ad omnia decalogi præcepta violanda viam munit: quas transgressiones palpitantem adhuc peccatorem tandem in inferni foueam coniciunt, super quem magnus tormentorum cumulus, & acruus aggregatur.

VIII.
Diabolus contra singula præcepta peculiaria adhibet tentamenta.
2. Reg. 18. 14.
Absalon peccator è adhibet.

Cur dicatur draco traxisse cauda tertiam partem stellarum?

Et cauda eius traheret tertiam partem stellarum celi, & misit eas in terram.

SECTIO XI.

EXijs, quæ hæcenus dicta sunt, perspicuum est hanc stellarum de celo ruinam ad extrema mundi tempora pertinere, atque ad eò non esse sermonem ad literam de casu Angelorum, sed de subuersione fidelium in fine mundi. Itaque tertia pars stellarum magna est pars fidelium, non quorumlibet, sed iustorum, qui in persecutione Antichristi de Ecclesiæ celo ruent in terram, hoc est, partim deserta fide, partim neglecta iustitia sese temporalium rerum cupiditate, quas ipsis largiter offeret Antichristus, funesto casu implicabunt.

Quare si hunc draconem, de quo est sermo, Antichristum accipiamus, cauda est extremum mundi tempus: si autè dæmonem, quod ferè volunt interpretes, cauda est ipsemet Antichristus, qui cauda draconis, hoc est, dæmonis dicitur, quod extremo mundi tempore sit ad subuersionem fidelium à dæmone assumendus, vt maxime præcipuum fraudis, & deceptionis instrumentum, quam expositionem sequutus est D. Greg. li. 32. Mor. c. 14. vbi sic hunc ipsum locum interpretatur, Cælum, inquit, est Ecclesia quæ in h. nocte vitæ presentium in se innumeras sanctorum virtutes continet, quæ spirantibus de super sideribus fulget: sed draconis cauda in terram stellæ degit, quia illa satana extemit, ut per audacia assumpti hominis erecta (Antichristum intelligit) quosdam, quos velut electos Dei in Ecclesia inueniet, obtinenda reprobos ostendet. Stellæ itaque de celo in terram cadere est nonnullos electi spe cælestium illo duce ad ambitum gloriæ secularis inhiare. Id eandem sententiam affert illud Daniel. 8. quod de Antichristo sub nomine Antiochi dicitur: Deiecit de fortitudine, & de stellis: & conculcavit eas, & usque ad Principem fortitudinis magnificatus est, & ab eis abstulit iuge sacrificium, & deiecit locum sanctificationis eius;

II.
Antichristus dæmonis cauda.
D. Gregor.
Etelium caust tempore Antichristi Dan. 8. 10.